

Posudek bakalářské práce

Ústav pro klasickou archeologii
Filosofická fakulta University Karlovy v Praze

Autor/-ka práce: **Kristína EDEROVÁ**

Název práce: *Ikonografie etruských mincí*

Autor/-ka posudku: **Jan Kysela**
školitel

Kriteria hodnocení	hodnocení maximální	hodnocení přidělené
Vytčení cíle práce a jeho dosažení	5	3
Struktura práce a zvolené metody	5	3
Práce s literaturou	5	3
Formální stránka práce	5	4
Dosažené výsledky	10	4
Součet bodů	30	17

Hodnocení: 1 = 30 - 26, 2 = 25 - 20, 3 = 19 - 15, neprospěl = >15

Práce Kristíny Ederové si klade za cíl předložit základní přehled etruského mincovnictví a z ikonografického hlediska zhodnotit původnost či vnější vlivy působící na tuto relativně pozdní a v mnoha ohledech zcela specifickou kategorii antického mincovnictví.

Práce se opírá o solidní katalog bezmála dvoustupadesáti etruských mincovních sérií. Nejedná se přirozeně o výsledek rešeršní práce autorčiny – ta se zde mohla opřít zejména o nedávnou systematisaci I. Vecchiho – i přesto obsažný materiál podrobila smysluplnému výběru, profesionálně jej prezentovala a důsledně doplnila vyobrazeními příslušných mincí – maximum, co bylo možno pro potřeby bakalářské práce učinit v rámci sběru dat s publikovaným a systematisovaným materiálem čítajícím stovky typů a tisíce exemplářů.

Práci nám na úvod vymezuje stručný a věcný rámec geografický, naopak rámec historický, kladoucí stín důrazu na události období helénisimu a romanisace, by si možná zasloužil rozkošatit, zejména s ohledem na hospodářství – podstatné je sice řečeno, lehké prohloubení některých náznaků by práci neuškodilo. Skutečně k věci se pak dostáváme v rámci numismatického, kde jsou počátky užívání mince v Etrurii položeny do pátého století a jsou načrtnuty struktury mincovních systémů užívaných etruskými městskými státy. Je vinou (přiznané) závislosti na jediném prameni, která snad otupila autorčinu pozornost, že populonskou druhou sérii s gorgonami klade do doby hned první hned druhé punské války?

Vlastní jádro práce spočívá v kapitole 4, kde je v stručných (ouvej jak příliš stručných!) kapitolkách učiněn průlet hlavními motivy na etruských mincích užitých (božstva a jejich atributy, gorgona a lev), jsou povolány na pomoc některé ikonografické analogie z řeckého potažmo římského mincovnictví, tu a tam i z širších sfér vlastního etruského umění (pohřichu často archaického či subarchaického období, tj. pro problematiku mincí v podstatě bez relevance). Z textu přitom není nikterak zjevné do jaké míry je volba těchto paralel vedena nějakou systematickou metodou a do jaké jsou voleny zcela randomně – vyvrátit podezření, že jde právě o tuto druhou možnost, má kandidátka má šanci v průběhu obhajoby. Tyto ikonografické rychlokapitolky jsou opřeny o tabulky extrahované z katalogu a uspořádávající studované motivy podle jednotlivých ražeb (doplňující je, kde je to třeba, o sekundární motivy daného mincovního obrazu a o rubní/lícový motiv příslušné mince. V závěru jsou potom v podstatě hlavní (kritéria výběru?) motivy seřazeny „in order of appearance“ a je konstatována převažující řecký vliv oproti mizivému římskému...

Litera zadání práce tak byla naplněna. O něco slabší je forma tohoto naplnění. Kapitoly věnované jednotlivým motivům jsou namnoze prostými shluky tvrzení, působících mnohdy jako výsledek v podstatě nahodilé volby (viz výše), z nichž bezprostředně nevyplývá žádný zjevný závěr. Tato tvrzení jsou ještě do jisté míry použitelná, pokud jde o řeckou a římskou mincovní ikonografii. I když i ty jsou citovány jaksi bez kontextu: co třeba propojit s ikonografickými otázkami zvrchu pojímanou problematiku hmotnostních standardů – náleží některé citované řecké mince sdílející s etruskými jejich ikonografii i totžným mincovním systémům, a mohly by tak být jejich přímými vzory?

Naopak nemincovní média jsou dosti podhodnocena, rozhodně nejsou představena v takové šíři, aby výsledný obraz působil důvěryhodným dojmem. To vytváří umělý a klamný dojem vizuálního světa omezeného výhradně na mincovní obrazy. Jedním příkladem může být zjištění, předložené v závěru: Jelikož se vyobrazení Hercla objevuje na mincích Luccy ve století čtvrtém, o století později je pak nacházíme na mincích odkudsi ze střední Etrurie, do střední Etrurie měl tento motiv být převzat z periferní Luccy bez ohledu na bohatou tradici vyobrazování Hercla ve vnitřní a střední Etrurii!

Proč nebyl tento a další nedostatky napraven již během tvorby práce během jedné z četných konzultací? (a je třeba dodat kandidátka konzultovala skutečně zodpovědně)... ani pro autorku ani pro školitele nebylo kdy. Práce narazila na paradoxní problém přemíry zdrojů – příprava katalogu o stovkách položek zabrala tolik času, že na vlastní analytickou práci ho již nezbylo dost. To autorku v žádném případě neomlouvá, může jí to být ale dobrým poučením pro příště.

Bibliografie, na níž je práce vystavena, je přijatelně hojná a pestrá (i když další rozhojnění a rozpestření by jí neuškodilo), zarazí ale například naprostá absence hesel z LIMC, jehož použití je

v práci věnované ikonografii bezmála nevyhnutelné a k němuž byla autorka přímo opakovaně vyzívána.

Jazyk a styl práce je čitelný, rozhodně však ne ladný. Místy je vzdor opakovaným revisím postižen hovorovými či nelogickými obraty. Po formální stránce lze práci pochválit: citační norma je s několika nepodstatnými úlety dodržena, tabulky jsou přehledné, katalog příkladný.

Shrnout názor na práci Kristíny Ederové do jediného jednoznačného výroku není snadné: autorka během její tvorby prokázala téměř nečekanou disciplínu a pracovitost, dokázala data profesionálně prezentovat a solidně analyzovat... Naopak ne zcela šťastně se byla schopna vypořádat s úkolem, nalézt či jen hledat v tomto solidně analysovaném materiálu odpovědi na svoje otázky, popřípadě samostatně otázky na základě svého materiálu tvořit. Musí se také naučit lépe hospodařit s časem a silami, a vkládat jejich správnou porci do té části badatelského úsilí, která si je opravdu zaslouží.

Práce si zaslouží být připuštěna k obhajobě, hodnotit ji však navrhuji stupněm **dobře**.

Otázka do diskuse:

V Almaty _____ dne **20.8.2016**

Jan Kysela